

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

«ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ»

Розробник:
Лега О. В., доцент кафедри обліку і оподаткування,
к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Основи оподаткування
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Лега Ольга Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування кабінет 6, деканат обліку та фінансів olga.lega@pdaa.edu.ua, o_lega@ukr.net https://www.pdau.edu.ua/people/lega-olga-vasylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	071 Облік і оподаткування ОПП Облік і оподаткування
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з дисциплін гуманітарного фундаментально-прикладного блоку
Заплановані результати навчання	
Мета вивчення навчальної дисципліни:	формування у здобувачів базових знань сутності податкової системи та податкової політики держави, її впливу на суспільство та набуття навичок практичного застосування отриманих знань студентами в сфері оподаткування у майбутній професії
Основні завдання навчальної дисципліни:	вивчення етапів становлення і розвитку, основ побудови податкової системи, принципів та напрямків податкової політики, системи оподаткування, основних елементів податку (збору), методики обчислення і сплати податків та зборів; формування вмінь користування податковим законодавством, практичних навичок в обчисленні податків і зборів, творчо і діалектично оцінювати суспільні явища, що проходять в умовах ринкових відносин; свідомому відношенні до своїх функціональних обов'язків
Компетентності: Загальні компетентності (ЗК):	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК):	СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання
Програмні результати навчання	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

	<p>ПРОБ. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності</p>
Трудомісткість	<p>Загальна кількість годин – 90. Кількість кредитів – 3. Форма семестрового контролю – залік.</p>
Політика навчальної дисципліни	<p>Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.</p> <p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrocheshnist.</p> <p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо.</p> <p>Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennuyaproporyadok22.pdf</p>
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:	<p>Презентації, словники</p>

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма 07100_бд_2022				Заочна форма 07100_бз_2022			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Податки в історії.	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 2. Концепції розвитку податків.	12	2	-	10	13	-	-	13
Тема 3. Податки: елементи та функції.	16	4	2	10	17	2	2	13
Тема 4. Форми податків та їх класифікація.	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 5. Принципи оподаткування та податкові відносини.	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 6. Податки в житті твоєї сім'ї.	20	4	6	10	21	2	2	17
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	-	-	-	40
Усього годин	90	16	14	60	90	4	4	82

10. Форми контролю результатів навчання (07100_бд_2022)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Письмове виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
ПР02.	3	5	2	15	25
ПР03.	3	5	2	15	25
ПР05.	3	5	2	15	25
ПР06.	3	6	1	15	25
Разом	12	21	7	60	100

Форми оцінювання результатів навчання (07100_бз_2022)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Письмове виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
ПР02.	3	5	7	10	25
ПР03.	3	5	7	10	25
ПР05.	3	5	7	10	25
ПР06.	3	5	7	10	25
Разом	12	20	28	40	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (07100_бд_2022)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Письмове виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Податки в історії.	2	3		10	7
Тема 2. Концепції розвитку податків.	2			10	7
Тема 3. Податки: елементи та функції.	2	3		10	7
Тема 4. Форми податків та їх класифікація.	2	3		10	12
Тема 5. Принципи оподаткування та податкові відносини.	2	3		10	7
Тема 6. Податки в житті твоєї сім'ї.	2	3/3/3*	7	10	5
Разом	12	21	7	60	100

*до теми 6 передбачено 3 практичних заняття. Максимальну кількість балів 3, можна отримати на кожному практичному занятті.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (07100_бз_2022)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Письмове виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Податки в історії.					-
Тема 2. Концепції розвитку податків.					-
Тема 3. Податки: елементи та функції.	6	10		20	36
Тема 4. Форми податків та їх класифікація.					-
Тема 5. Принципи оподаткування та податкові відносини.					-
Тема 6. Податки в житті твоєї сім'ї.	6	10	28	20	64
Разом	12	20	28	40	100

Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Андрущенко В. Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті: (Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів). Львів: Каменяр, 2000. 303 с.
2. Вінницька О. А. Теорія фінансів: навч. посіб.; МОН України; Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань: Візаві, 2018. 309 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/9248/1/%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%92%d0%be%d1%81%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%bb%d0%b5%d0%bd-1-5.pdf>
3. Владимир О.М. Основи підприємницької діяльності : навч.-метод. посібн. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2016. 168 с.
4. Кириленко, О. П. Фінанси (Теорія та вітчизняна практика): навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2002. 212 с. URL:<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/17895>
5. Крисоватий А.І., Сидорович О.Ю. Основи оподаткування: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 234 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41458/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>
6. Лисяк Л. В., Качула С. В., Міщенко Л. О., Міщенко Д. А. Фінанси : навч. посіб.; за ред. д.е.н., проф., акад. АЕН України Л. В. Лисяк. Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2017. 298 с. URL: <http://212.1.86.13/jspui/bitstream/123456789/1970/1/%d0%a4%d1%96%d0%bd%d0%b0%d0%bd%d1%81%d0%b8%d0%9b%d0%b8%d1%81%d1%8f%d0%ba.pdf>
7. Мельник П. В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці. Ірпінь: Академія державної податкової служби України, 2001. 362 с.
8. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система»,: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В. К., 2018. 171 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22754/1/Гречко%20А.В.%20конспект%20лекцій%20Податкова%20система.pdf>
9. Податкова система: навч. посіб. / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Х.: Діса плюс, 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyy-posibnyk.pdf>
10. Податкова система: навч. посіб. / Іванов Ю. Б., Тищенко В. Ф., Найдено О. Є. та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/24503/1/2018-%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%AE.%D0%91.%2C%20%D0%A2%D0%B8%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%92.%D0%A4.%2C%20%D0%9D%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%84.%20%D1%82%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D1%88%D1%96.pdf>
11. Податкова система: навч. посіб. / С. В. Косторной, О. О. Яцух, В. Д. Цап [та ін.]; за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/14445/1/3.pdf>
12. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. І. О. Лютого. К. : Центр учбової літератури, 2009. 456 с.
13. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI зі змінами і доповненнями / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2628-20>.
14. Соколовська А. М. Податкова система України: теорія та практика становлення. К.: Знання-Прес, 2004. 454 с.
15. Соколовська А.М. Основи теорії податків: навч. пос. К.: Кондор, 2010. 326 с.

16. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
URL: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf
17. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навч. посіб. / авт. кол.; К., 2019. 272 с. URL: http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2019/08/Financial_Literacy_Textbook_Aug2019.pdf.
18. Ярошенко Ф. О., Павленко В. В., Павленко В. П. Історія податків та оподаткування в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ; за заг. ред. А. М. Подоляки. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 416 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/istoria_podatkiv_pavlenko.pdf

Допоміжна

1. Лега О. В. Облік розрахунків за податками та платежами: систематизація поглядів. Інфраструктура ринку. 2021. № 54. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/54_2021/43.pdf.
2. Лега О. В. Професія «бухгалтер»: від минулого до вимог сучасності. Науковий журнал Вчені записки таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Том 30 (69). № 4. Частина 2. С. 139-146. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/6164/THU%2030%20%2869%29%20№4_2_removed%20%281%29.pdf?sequence=1&isAllOwed=y
3. Лега О. В., Черненко К. В. Звітність у системі податкових розрахунків. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 59. С. 154 – 159. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/9741/1/Лега_Черненко_Звітність.pdf.
4. Лега О. Використання податкової інформації у розрахунках з бюджетом. Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal. 2017. Vol. 2. No. 3. Рр. 63–74. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/318/1/120-279-1-SM_Стаття.pdf.
5. Лега О.В., Прийдак Т.Б., Яловега Л.В. Інформаційна роль бухгалтерського обліку у вирішенні проблем податкової безпеки підприємств. Бухгалтерський облік як наука; від основ до наукової картини світу: колективна монографія / за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. К.: «Центр учбової літератури», 2021. С. 74 -85.
6. Матюха М. М. Облік і звітність в оподаткуванні: опорний конспект лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 220 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/oblik_zvitnist_2018.pdf
7. Облік і звітність підприємств у системі оподаткування : навч. посіб. / М. І. Бондар, Л. Г. Ловінська, Н. М. Лисенко та ін. ; за заг. ред. М. І. Бондар, Н. М. Лисенко. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Акад. фін. управління, 2014. 585 с. URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=451&num=9
8. Податкова система : навч. посіб. / В. Л. Андрущенко, В. О. Осмятченко, Я. О. Ізмайлов, Т. В. Тучак [та ін.] ; Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 155). URL: http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/123456789/6377/1/6549_IR.pdf

Інформаційні ресурси

- <http://sfs.gov.ua> – офіційний портал Державної фіскальної служби.
<http://www.rada.gov.ua/> - сайт Верховної Ради України
www.vobu.com.ua – сайт газети «Все про бухгалтерський облік»
www.dtkk.com.ua – сайт журналу «Дебет-Кредит».

